

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الهم اخرجني من ظلمات الوهم و اكرمني بنور الفهم الهم افتح
علينا ابواب رحمتك و انشر علينا خزائن علومك، برحمتك يا ارحم الراحمين

کارگاه آموزشی-ترویجی:

ارزشیابی پیامدهای اقتصادی - اجتماعی تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی کشاورزان پیشرو؛
روش نوین آموزشی-ترویجی در انتقال فناوری های نوین کشاورزی به مزرعه

سید داود حاجی میررحیمی

دانشیار مرکز آموزش عالی امام خمینی (ره)

بهمن ماه ۱۴۰۴

انواع آموزش های تخصصی و مهارتی کشاورزی (در وزارت جهاد کشاورزی)

۱ دوره های آموزش بهره برداران (تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی، دوره های آموزشی حضوری و مجازی و ...)

۲ کارگاه های تخصصی آزاد (ویژه کارشناسان و بهره برداران پیشرو کشاورزی در سطح استانی و ملی)

۳ آموزش کارکنان و مدیران ستاد وزارت و سازمان، جهاد کشاورزی استان البرز و دوره های ملی

۴ دوره های آموزش کادر وظیفه نیروهای مسلح (سربازان)

۵ مهارت آموزی دانش آموختگان کشاورزی

۶ آموزش های مقطع دار (هنرستان کشاورزی / دوره های کار دانش سنجش مهارت)

۷ آموزش های بین المللی

تنوع برنامه های
آموزشی مرکز
آموزش عالی امام
خمینی (ره)

مسئله در حوزه آموزش کشاورزان:

موضوع اول

• کاهش توانایی مالی برای تأمین نیازهای تجهیزاتی مزرعه آموزشی

موضوع دوم

• کاهش نیروی کار ماهر و کارشناسان دولتی مزرعه (در راستای سیاست کوچک سازی دستگاه‌های دولتی)

موضوع سوم

• عدم شناخت کافی از نیازهای فناورانه بازار کشاورزی

موضوع چهارم

• کاهش منابع مالی برای تأمین هزینه‌های آموزش بهره برداران

موضوع دوم

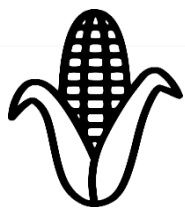
• ضرورت تنوع بخشی به روش‌های آموزش کشاورزان با توجه به تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور

طراحی تورهای
آموزشی، ترویجی و
پژوهشی

– استفاده از روش‌های میدانی و مزرعه محور
– استفاده از منابع مالی، سرمایه ای و انسانی
شرکتهای دانش بنیان و فناور بخش خصوصی

راه حل

ویژگی ها و مختصات تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی

۱ زیرمجموعه تورهای کشاورزی (با رویکرد آموزشی-ترویجی)

۲ از روش های گروهی انتقال دانش و مهارت های دانش بنیان و مزرعه محور

۳ افزایش انگیزه تغییر و تحول در فراگیران، دارای جنبه های تفریحی (رضایت اجتماعی)

۴ دارای چارچوب منظم، هدفمند و اجرا در راستای نیازهای واقعی مخاطبین و گروه های هدف

۵ حضور طیف های مختلف کشاورزان، مدیران، مروجین و کارشناسان بخش کشاورزی و شبکه سازی ذی نفعان و ذی نشان

۶ همزمانی اجرای آموزش با تولید هم زمان ارقام و محصولات مختلف و بهره گیری از کارشناسان، مدرسین و محققین مجرب برای آموزش

**تورهای
آموزشی، ترویجی
و پژوهشی**

روشی آموزشی برای کسب تجربیات دست اول و قرار گرفتن عملی افراد در برابر پدیده های جدید و کمک به آنها برای کشف رابطه بین پدیده ها در موقعیت های جدید

تورهای کشاورزی

"تورهای کشاورزی" از جمله روش های انتقال دانش و افزایش انگیزه فعالیت شاغلین و علاقمندان به اشتغال و سرمایه گذاری در بخش کشاورزی است. این روش به تدریج در حال تبدیل شدن به رویکردی شناخته شده برای علاقه مندان به دستاوردهای جدید در عرصه علوم مختلف کشاورزی است. یکی از زیرمجموعه های تورهای کشاورزی، تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی است که ضمن انتقال دانش و مهارت به فراگیران، افزایش انگیزه تغییر و تحول در شیوه های فعالیت در کشاورزی، جنبه های تفریحی و شادی بخشی آن نیز مورد توجه برنامه ریزان قرار دارد.

تورهای آموزشی

"تورهای آموزشی" یکی از مؤثرترین ابزارهای آموزشی برای پیشرفت دانش و فناوری های کاربردی و تغییرات محیطی بوده و ضامن بهبود روش ها و افزایش بهره وری به خصوص در سازمان ها و بخش هایی که دچار ضعف منابع انسانی است، می باشد. چنانکه منظم و هدفمند و در راستای نیازهای واقعی مخاطبین و گروه های هدف تدوین و اجرا شود، نه تنها عملکرد این گروه ها و مجموعه بخش و حوزه شغلی را بالا می برد، بلکه افزایش کارایی و اثربخشی برنامه ها و فعالیت های شاغلین و افزایش رضایت اجتماعی را نیز در پی خواهد داشت

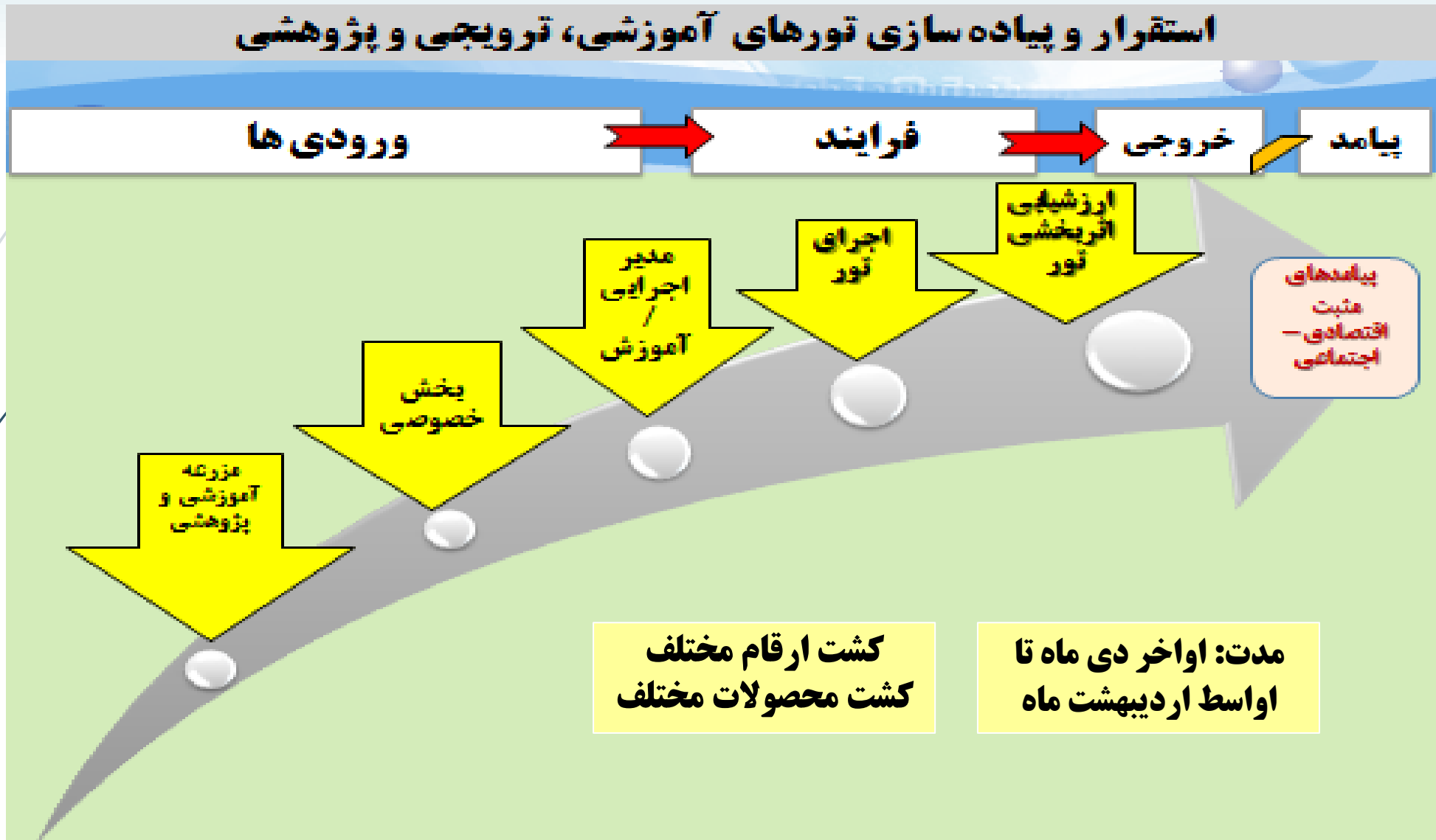
تورهای آموزشی

در حقیقت این برنامه جزء برنامه های آموزش "مزرعه محور" است. "آموزش مزرعه محور" از جمله روش های آموزشی - ترویجی است که به شیوه های متنوع قابل اجرا است و برای تدریس مباحث عملی به فراگیران علوم کشاورزی در نظر گرفته می شود. با توجه به استفاده بیش تر از روش های نظری در مؤسسات آموزش رسمی کشاورزی، این روش برای ارتقای کیفیت فرایند آموزش و یادگیری بیش از پیش مورد تأکید کارشناسان آموزشی است. در برنامه های ترویجی نیز با عنایت به علاقمندی فراوان بهره برداران به ارائه عملی آموزش ها و بازدید از مزارع آموزشی پیشرفته، از این روش استفاده می شود

مهمترین هدف های برگزاری تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی

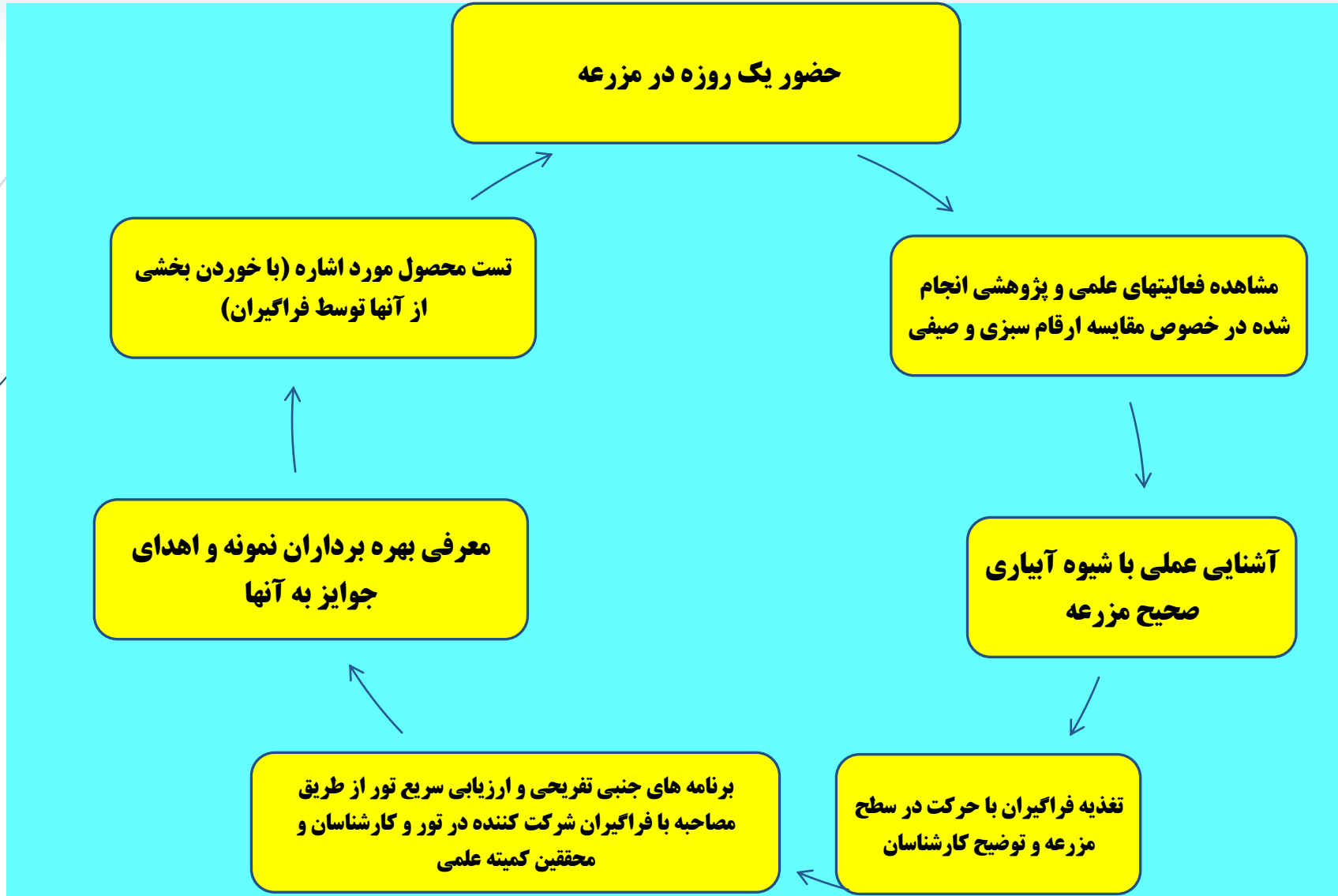
- همزمانی اجرای تحقیق، آموزش، ترویج و افزایش بهره وری برنامه ها و فعالیت های آموزشی، ترویجی
- فراهم سازی شرایط برای شبکه سازی بهره برداران، محققین، کارشناسان و دست اندرکاران توسعه بخش
- جذب سرمایه و امکانات بخش غیردولتی در توسعه آموزش کشاورزی
- ایجاد انگیزه و تقویت هر چه بیشتر روحیه فعالیت نوآورانه در فراگیران
- توسعه مهارت های ارتباطی کشاورزان

برنامه ریزی اجرایی تورهای آموزشی در حوزه سبزی و صیفی

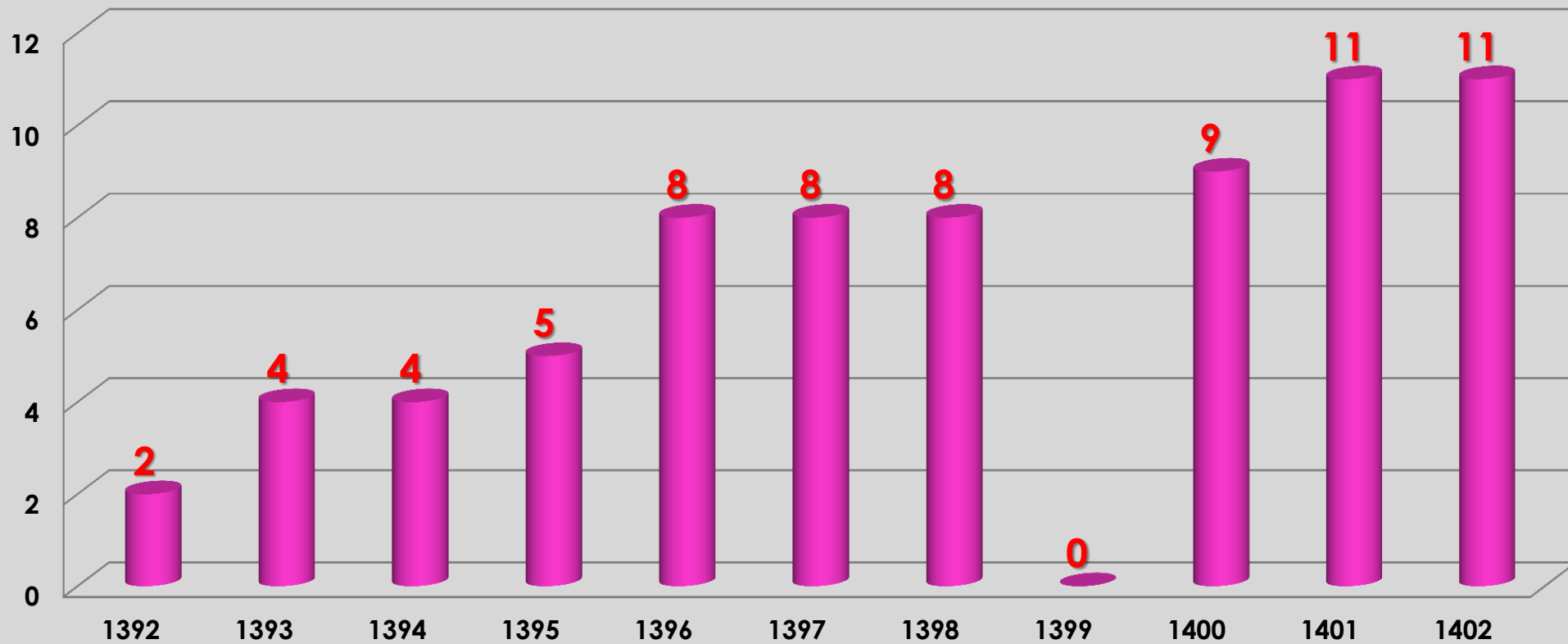

فعالیت های میدانی شرکت کنندگان در تور های آموزشی

12

فراوانی برگزاری تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی بهره برداران کشاورزی طی سال های
۱۳۹۲ لغایت ۱۴۰۲

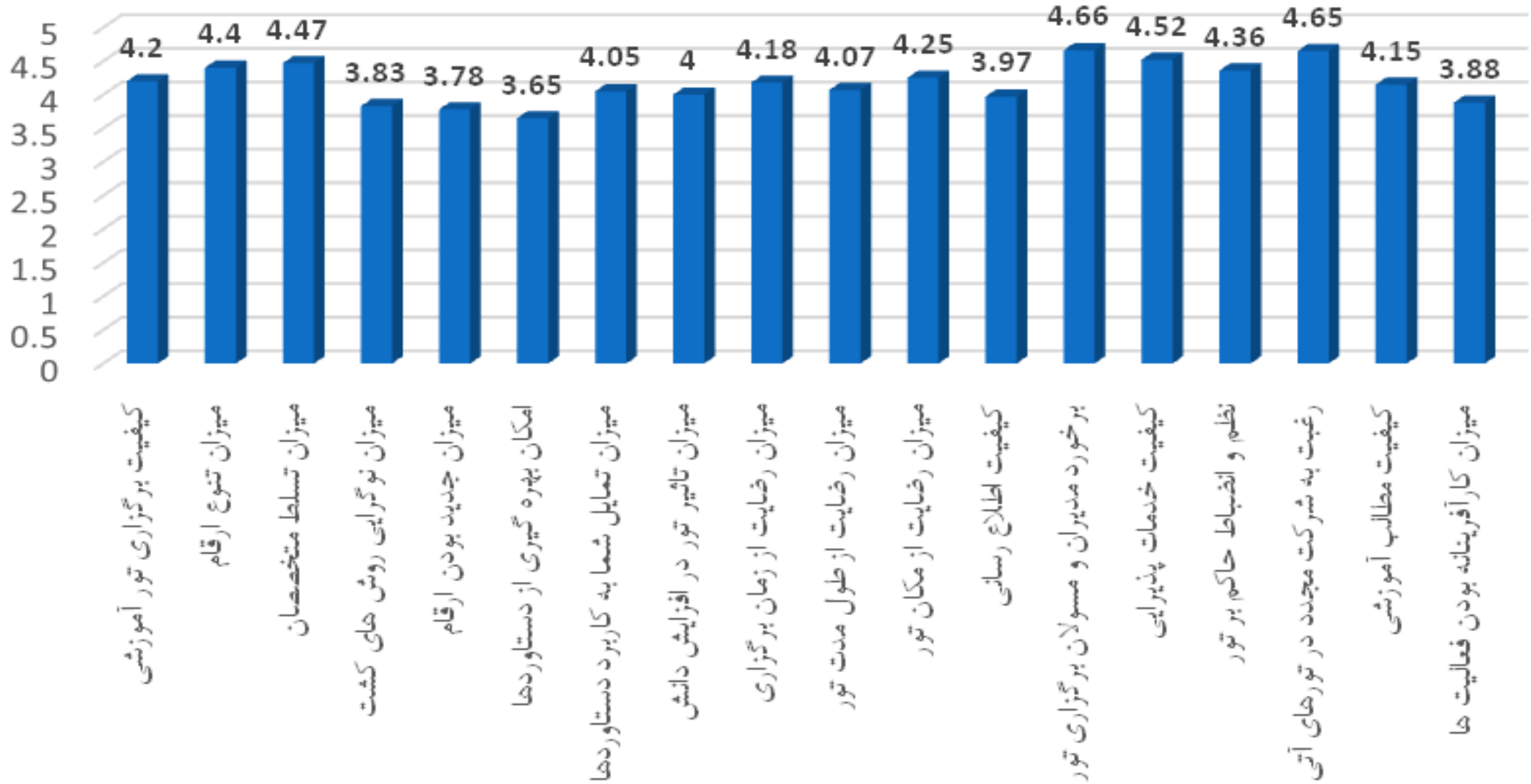

بکارگیری، عملیاتی نمودن و گسترش تجربه

14

- این روش در کلیه استان های کشور بر اساس مزیت رقابتی بخش کشاورزی آنها و با برخی انعطاف ها برنامه ریزی و اجرا شود.
- در حوزه های دیگری مانند: آشنایی با نوآوری های کشاورزی (هوشمندسازی و ....) قابلیت تعمیم دارد.

نتایج، دستاوردها و پیامدها (در سال ۱۴۰۰)

□ افزایش اثربخشی برنامه های آموزش کشاورزی:

- با تعامل با شرکت های دانش بنیان و فناور
- توجه به تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه کشاورزی

- ❑ عدم درک جایگاه و توانمندی های بخش خصوصی دانش بنیان و فناور
- ❑ عدم توجه به مزیت های نسبی منطقه ای
- ❑ عدم توجه به سود بخش خصوصی.....

□ آموزش و توانمندسازی مدیران و مروجین و مدیران اتحادیه ها و تشکل های صنفی بخش کشاورزی

□ این روش در کلیه استان های کشور بر اساس مزیت رقابتی بخش کشاورزی آنها و با برخی انعطاف ها برنامه ریزی و اجرا شود.

□ بطور مستمر ارزشیابی و از نتایج آن برای بهبود کیفیت اجرای تورها استفاده شود.

تصاویر تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی

اولین تور آموزشی، ترویجی و پژوهشی دام سبک

بر این اساس، اولین تور آموزشی، ترویجی و پژوهشی حوزه دام با همکاری **شرکت مجتمع تولیدی اجداد سپیدان کوثر** در **تاریخ نهم و دهم تیرماه ۱۴۰۰** با **حضور ۱۵ نفر از دامداران** و تولیدکنندگان (به دلیل وجود محدودیت های کرونایی، تعداد نمی توانست بیشتر باشد) سراسر کشور به همراه معاون اجرایی و یکی از کارشناسان مرکز اصلاح نژاد و بهبود تولیدات دامی و نیز سرپرست گروه علوم دامی مرکز برگزار شد.

آموزش های عملی در دامداری های پیشرو **استان های کرمانشاه و زنجان** انجام گردید. در این مزرعه نژادهای داخلی شامل: **شال، مهربان، افشاری و لری بختیاری** با **هدف خالص سازی و اصلاح نژاد دام بومی**، تولید گوسفندان غیر فصلی که دارای پنجاه درصد دوقلوزایی و شیر کافی برای بره ها بود و همچنین پرورش بز و آشنایی با **دو نژاد خارجی سانن و آلپاین** بازدید بعمل آمد

تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی "صنعت پیشرو کشاورزی"

- اولین تور آموزشی، ترویجی و پژوهشی "صنعت پیشرو کشاورزی" مرکز آموزش عالی امام خمینی با همکاری شرکت های دانش بنیان و فناور مستقر در زیست بوم کارآفرینی مرکز در تاریخ ۸ شهریورماه ۱۴۰۰ برگزار گردید .

دومین تور آموزشی، ترویجی و پژوهشی "صنعت پیشرو کشاورزی در حوزه تولید محصول سالم

- دومین تور آموزشی، ترویجی و پژوهشی صبح یکشنبه ۱۴ شهریور ماه ۱۴۰۰ با همکاری مرکز آموزش عالی امام خمینی(ره) و شرکت های دانش بنیان و فناور در زیست بوم کارآفرینی و کسب و کارهای نوپای کشاورزی مستقر در مرکز امام خمینی برگزار شد.

تورهای آموزشی، ترویجی و پژوهشی "صنعت پیشرو کشاورزی

مراکز و موسسات دانشگاهی، دولتی و بخش خصوصی شرکت کننده در این تور عبارتند از : سازمان نظام مهندسی، کشاورزی و منابع طبیعی استان البرز، دانشگاه تهران، مدیران آموزشی صندوق بیمه محصولات کشاورزی، دانشکده منابع طبیعی، شرکت آب و خاک البرز، سایر شرکت های مستقر در زیست بوم کارآفرینی مرکز امام و تعدادی از دانش آموختگان سنوات گذشته مرکز امام

معیارهای موفقیت و اثربخشی تور آموزشی عبارتند از

24

پرورش فعالیت های شبکه سازی

مکمل برنامه ها و فعالیت های
آموزشی-ترویجی

پرورش مهارت جمع آوری اطلاعات
و شواهد و مدارک و تقویت مهارت
های کارگروهی

پرورش توان فنی مشاهده گری و
گزارش دهی شرکت کنندگان

واقعی بودن محتوای مورد بازدید

افزایش درک و دانش شرکت
کنندگان از موضوع

با سکر از توجیه شما

ذره را تا نبود همت عالی حافظ طالب چشمه خورشید درخشان نشود

«من الله التوفیق»